

פלאי התורה

♦ הפלאות המדהימות ביותר מכל פלאי תכל ♦

בס"ד גליון ס"א ~ פרשת משפטים ~ שבוע ו' דשוברים, ת'הא ש'נת פ'לאות ב'תורה

נושא השבוע - חידות נפלאות בהלכות "הלואה".

הקשר לפרשה - כתוב בפרשה, אם כסף תלוה את עמי את העני עמך וגו'. ואיתא במכילתא (שם) כל 'אם' שבתורה רשות, ושלה מהן חובה, וזה אחד מהן. [ועיין באור החיים הק' שם - שמבאר למה לא כתבה התורה בלשון 'ודאי' שיש חובה להלוות ממון לאחרים]. וכן נפסק להלכה - דהלוואת ממון הוא מצוה דאורייתא (רמב"ם פ"א מהלכות מלוה ולוה ה"א, ובספר המצוות עשה קצ"ז, סמ"ג עשה צ"ג, חינוך מצוה ס"ז, טור ושו"ע חו"מ סימן צ"ז סעיף א', ספר אהבת חסד פ"א ה"א).

פלאי הפרשה והמועדים

פלאי פלאים של חידות נדירות בעניני פרה"ש והמועדים

חידוד א' - איך יתכן, ראובן תבע את שמעון בבית דין על סך 1,000,000 דולר, ופסקו הדיינים שהוא פטור מלשלם, אבל היות ולאחר כמה ימים הלך הנתבע לתומו באתרא קדישא 'מירון' וסיבב את ראשו לאחור פעם אחת - חייבוהו דייני בית הדין לשלם את כל ה - 1,000,000 דולר לראובן ?

תשובה: א. מדובר באופן שראובן תבע את שמעון בבית הדין על סך 1,000,000 דולר שהלוה לו, והוא הציג בפני הדיינים שטר כשר שעליו חתומים שני עדים כשרים, ובו כתוב ששמעון לוו ממנו 1,000,000 דולר, אך הנתבע טען שאין שמו "שמעון" אלא "לוי", ולכן פטרו אותו דייני הב"ד מלשלם, אבל היות ולאחר כמה ימים הלך הנתבע לתומו באתרא קדישא 'מירון' ומאן דהו קרא לעברו 'שמעון' והוא סיבב את ראשו, ועל ידי כך התברר ששמו האמיתי הוא "שמעון", ולכן חייבוהו דייני הב"ד לשלם את ה - 1,000,000 דולר לראובן (מסכת בבא בתרא דף קס"ז, שו"ע חושן משפט סימן מ"ט סעיף ד'). ויש שאלה עצומה על דין זה - דלפי זה לא יוכלו לגבות עם שום 'שטר חוב' אף שהוא כשר למהדרין, כיון שהנתבע יוכל לטעון, שאף שהשטר כשר, מכל מקום אין שמו כשם הלוה שכתוב בשטר, וממילא אין עליו חיוב לשלם כלום? והתשובה לזה - דרק מי שלא הוחזק שמו בעיר ל' יום יום יכול לטעון כך כמבואר בגמרא ובשו"ע (שם). ב. מדובר באופן ששמעון הזיק לראובן רכוש בסך 1,000,000 דולר, והוא עשה את עצמו כ"חרש" שאינו שומע ואינו מדבר, ולכן פטרו אותו בית דין מתשלומים, אבל היות ולאחר כמה ימים הלך הנתבע באתרא קדישא 'מירון' ומאן דהו קרא לעברו 'שמעון' והוא סיבב את ראשו, וכך התברר שאינו חרש, ולכן חייבוהו דייני הב"ד לשלם [וצ"ע אם שייך טעות ב"ד בזה].

חידוד ב' מהבן איש חי זצ"ל בספרו 'אמרי בינה' - איך יתכן, ראובן מצא ברחוב ג' "שטרי הלואה", והרב פסק לו שיחזירו למלוה, למחרתו שוב מצא ראובן ברחוב ג' שטרי הלואה, ואז פסק לו הרב שיחזירו ללוה ?

תשובה: מדובר באופן שביום הראשון מצא ראובן - ג' שטרי הלואה של ג' לווים שלוו ממלוה אחד, ולכן פסק לו הרב שיחזירו למלוה, דלא מסתבר שכל הג' שטרות נפלו במקום אחד מג' הלווים, אלא מסתמא נפלו מיד המלוה, אבל למחרתו הוא מצא - ג' שטרי הלואה של ג' מלווים שהלוו ללוה אחד, ולכן פסק לו הרב שיחזירו ללוה, דלא מסתבר שכל הג' שטרות נפלו במקום אחד מג' המלווים, אלא מסתמא נפלו מיד הלוה (בבא מציעא דף כ' ע"א וע"ב, ודף כ"ז ע"ב).

חידוד ג' מראב"ד סקווירא שליט"א - איך יתכן, שהמלוה יכול לגבות החוב גם מנכסים משועבדים שמכר הלוה 'לפני ההלואה' ? תשובה: מדובר באופן שהלוה מכר הנכסים 'רק כדי להבריחם מהחוב', דאז גובה המלוה גם מהנכסים שנמכרו או ניתנו במתנה לאחרים לפני ההלואה, ועוד חידוש יש בזה - שבאופן זה גובה מנכסים אלו אף אם היה 'מלוה על פה' (שו"ע חו"מ סימן קי"א ס"ב).

להזמנת תוכניות 'פלאי התורה' בכל מרחבי הש"ס והפוסקים - [מתאים מאד לחזרות וסיומים] - ומסייע מאד לחידוד המזכרון, ולקנות שמחה עצומה בלימוד התורה/דרשות נלהבות ומשמחות - למען יחקקו הדברים בלב ימים רבים/זיץ ליל שישי - לרומם הנפשות/השבת נועם הנשמות - עונג שבת אמיתי מעין עולם הבא/טיול במרחבי התורה - לחיזוק אהבת והתמדת התורה/למען תזכרו - עצות נפלאות לזכירת הלימוד/מתוקים כדבש - איך ניתן להרגיש מתיקות ושמחה בלימוד התורה/וקנה לך חבר - איך קונים, ובכמה כסף קונים/תעצומות הנפש - על פי התורה עם כלים למעשה/שמחה - בכל ימות השנה/אמונה ובטחון - לא רק בפה, וגם במצבים קשים מאד/ושבו בנים לגבולם - איך מחזירים בנים אובדים הביתה, ואיך מונעים נשירה בסייעתא דשמיא/מבחר דרשות על חינוך - מתוך הנסיון בעולם החינוך. פנו למזכיר המכון - 0583275596

הגילוי מהבעש"ט הק' – למה אין שולט שום קטרוג על עיר 'בראדי', והנלמד מזה לזמננו

בספר דברי יחזקאל עה"ת (ערך צדקה) מביא בשם הבעש"ט הק' זיע"א שאמר – דעל עיר 'בראדי' אין שולט שום מקטרג, יען שתולה בשערי העיר שני כיסים של צדקה ושל גמ"ח. ומזה נלמד – כמה צריך להוקיר ולהערך את ארגוני החסד שמתקינים ברחובות העיר, בתחנות אוטובסים וכדומה, קופות צדקה שונים, כי זה מגין על כל תושבי העיר שלא ישולט בהם שום קטרוג.

מה השיב הגאון כששאלוהו – האם אינו חושש שהלוח לא יחזיר החוב

בספר אגן הסהר (ח"א עמ' 131) מובא סיפור נפלא – הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל היה נוהג הרבה פעמים ללות כסף מגמ"ח כדי להלוות לאדם שזקוק להלוואה בשעה זו, וסיפר אדם חשוב – שהרבה פעמים בא רבי אברהם אצלו ללוות בשביל אחרים, וכמה פעמים הרגיש שהפרעון היה מכספו הפרטי ולא ממי שלוה עבורו. פעם אחת שאלתי את רבי אברהם – האם אינו חושש שיתכן שהלוח לא יחזיר את דמי החוב. והשיב לי הגאון זצ"ל – האם אדם שעושה עסקים אינו נכנס לחששות כאלו? הרי בכל עסק יש חששות, כמו כן עסק החסד לא גרע חלקו משאר העסקים.

מדוע הלוח רבי שרגא פייביל פעם שניה לאדם שלא שילם לו על ההלוואה הראשונה

בספר שמוש חכמים (עמ' רכ"ו) מובא סיפור נפלא – חותנו של הגאון ר"צ מלצר זצ"ל היה רבי שרגא פייביל פראנק זצ"ל, אשר היה ידוע כבעל צדקה גדול, והיה מקורב מאד להגאון רבי ישראל סלנטר זצ"ל. פעם אחת הגיע אליו אדם אחד אשר כל רכושו היה נתון בסכנת הפסד, וביקש ללות ממנו הלוואה גדולה, ורבי פייביל נתן לו כמבוקשו. מצבו של האיש נשתנה לטובה, אבל את 'חוב ההלוואה' לא פרע לו. לאחר כמה שנים אירע, ששוב נעשה אדם זה לנצרך, ובא שנית לרבי שרגא פייביל ללות ממנו כסף. אמרה לו אשתו – איך אתה יכול להלוות לו שוב כסף, הרי הוא לא פרע את החוב הקודם, אע"פ שהיה בידו כסף כדי לפרוע. נענה רבי שרגא פייביל ואמר לה: הננו עומדים עכשיו לפני ראש השנה, ומבקשים אנו מהקב"ה סליחה ומקבלים על עצמנו שלא לעבור עוד עבירות, אבל הלא גם בשנה שעברה קיבלנו כן על עצמנו, ומה נאמר ומה נעשה כשידינו אותה 'קבלה' שלא קיימנוה, ואעפ"כ אנו חוזרים ומבקשים שוב מאת הקב"ה. כזה הוא מצבו של האיש הזה - הוא קיבל על עצמו לפרוע החוב ולא פרע, ועכשיו מבקש עוד הפעם, בודאי עלינו להלוותו הכסף ולעזור לו במצוקתו [א.ה. כידוע דבשמים נוהגים עם האדם 'מדה כנגד מדה' כמבואר בספר תומר דבורה].

ההבדל בין גבאי גמ"ח לבין פועל העובד בבנק

בספר הנפלא 'מעדנים לנפשך' (ח"ג, שער צדקה וחסד - פרק י') מובא – הרה"צ רבי יהודה קרביץ זצ"ל היה אומר, גבאי גמ"ח אינו פועל העובד בבאנק, פועל בבנק – נותן כסף, גבאי גמ"ח – נותן שמייכל (=חיוך) ומילה טובה, וגם כסף.

"ברוך מתייך לשלם"

בברכת ברוך הבא בשם ה' ברכונכם מבית ה', אנו מקדמים בברכה ובשמחה את

כ"ק אדמו"ר משאץ שליט"א, אשדוד

שחזר לארצו הקדושה ממסע ארוך לטובת חיזוק הכשרות במפעלים בסין, לטובת ולרווחת רבבות עמך בית ישראל ברחבי תבל – שיוכלו ליהנות ממוצרים כשרים למהדרין ללא שום חשש.

יהי רצון שיזכה מע"כ האדמו"ר שליט"א לזכות את ישראל עוד רבות בשנים מתוך בריות גופא ונהורא מעליא.

המברכים מעומק הלב - משתתפי השיעורים בדף היומי בב"מ"ד 'שאץ'.

ג"א מצטרף דוד נתנאל שוורץ – המג"ש

הכסף נברא בעיקר בשביל 'הלוואת ממון' יותר מנתינת צדקה

כתוב בפרה"ש – אם כסף תלוה את עמי את העני עמך. ובספר שפתי כהן שם כתב – יאמר אם יש כסף, כלומר - אם נברא הכסף, הוא ללוות את עמי, כי מצות הלוואה למי שדחוקה לו השעה היא גדולה יותר מן הצדקה, לפי שזה נתבזה וזה לא נתבזה ע"ש. ומקור הדברים ברמב"ם בספר המצוות (עשה קצ"ז) - ציונו הלוות לעני להקל עניו ולהרחיב לו, וזו מצוה היותר חזקה ויותר מחוייבת מכל מצות צדקה, כי מי שנתבזה וגילה פניו לשאול מיד האנשים, אין צרת עניו כמו המכוסה שירצה להעזר עד שלא יתגלה עניו ולא יתבזה.

איזה כסף, כן מלווה את האדם לאחר מותו?

כתוב בפרה"ש – אם כסף תלוה את עמי את העני עמך. ובספר אהל תורה שם להרה"ק מקצאק זיע"א כתב – נראה לפרש על פי מאמרם ז"ל – אין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב, אלא תורה ומעשים טובים (אבות פ"ו, מ"ז). וזה פירוש 'אם כסף תלוה את עמי' – כלומר, אם יש כסף של אדם מלוה את עמי. 'את העני', זה הכסף שנותן לעני, 'עמך', זאת תקח עמך עכדה"ק.

קו 'כח התורה' – הקו שיאיר לך את החיים: 02-3024266

© כל הזכויות שמורות + אין לסמוך 'הלכה למעשה' מהחידושים

העלון נכתב ונערך ע"י הרה"ג דוד נתנאל שוורץ שליט"א, מח"ס "יד המשפט" ומג"ש ב"ש"ג 'אהל התורה – סאטוב'. לתרומות/הערות/הארות בעניני הגליון ניתן לפנות למכון "פלאי התורה" רחוב רבי יהודה הנשיא 19/10, אשדוד, טלפון - 0527156981, פקס - 15388556981, מייל - DN0527156981@GMAIL.COM

הזמנת מבחר תוכניות של "פלאי התורה" במרחבי הש"ס והפוסקים, [ניתן להזמין תוכנית על כמה מסכתות ומקצועות שונות ביחד], מצעות "פלאי התורה", דרשות נלהבות ומפליאות מהרב שוורץ שליט"א.

לפרטים נוספים ולהזמנות, ניתן לפנות להרב חיים מנדל: 058-3275596